

UNIVERZITET ZA POSLOVNE STUDIJE
Fakultet za poslovne i finansijske studije
Banja Luka – odjeljenje Istočno Sarajevo

SEMINARSKI RAD IZ MEĐUNARODNE EKONOMIJE I FINANCIJA

NECARINSKE BARIJERE I NOVI PROTEKCIONIZAM

MENTOR:

Doc. Dr Radovan Klincov

KANDIDAT:

Marko Dujmović

Studeni, 2009.

UVOD

U vrijeme industrijske civilizacije postoje tri velika razdoblja globalizacije. Prvo razdoblje počinje polovicom devetnaestog stoljeća i završava s početkom Prvog svjetskog rata. Ovo razdoblje globalizacije nošeno je industrijskom revolucijom, primjenom njenih pronalazaka u tekstilnoj industriji, u izgradnji željeznice, brodova, automobila i u primjeni električne energije. Razdoblje od početka Prvog svjetskog rata do završetka Drugog obilježeno je zatvaranjem granica i protekcionizmom, snažnim svjetskim dezintegrirajućim i ukupno deglobalizirajućim procesima. Nakon Drugog svjetskog rata počinje današnja epizoda globalizacije. Ona je temeljena na tehnološkoj revoluciji, na dogovorima o liberalizaciji svjetske trgovine i standardizaciji proizvoda, proizvodnih procesa, transportnih dokumenata, međunarodnog platnog prometa i zaštiti privatnog vlasništva.

U oba razdoblja globalizacije bilo je značajno povećanje međunarodne trgovine koja je značajno utjecala na povećanje ukupne svjetske proizvodnje. Iako je međunarodna trgovina relativno više rasla od ukupne svjetske proizvodnje, u oba razdoblja njihova međusobna uvjetovanost bila je vrlo velika. U razdoblju od 1850. do 1913. godine svjetski bruto domaći proizvod rastao je po stopi od 2,1% godišnje, dok je svjetska trgovina rasla po stopi od 3,8%. Nakon Drugog svjetskog rata rast međunarodne trgovine i ukupne svjetske proizvodnje imao je dugo razdoblje rasta. U realnim pokazateljima, rast svjetske trgovine od 1950. do 1973. godine iznosio je 8,2% godišnje dok se u istom razdoblju proizvodnja povećavala 5,1%. Budući da su se efekti mira nakon Drugog svjetskog rata, tehnološke revolucije i liberalizacije u značajnoj mjeri „konzimirali“ u prvom dijelu ovog razdoblja - u drugom dijelu, od 1974. do 2007. godine ove stope rasta bile su manje. Ukupna svjetska proizvodnja rasla je po stopi od 2,9%, a međunarodna trgovina po stopi rasta od 5,0% godišnje. Treba imati u vidu da su ovo relativne promjene i da su apsolutne vrijednosti i proizvodnje i trgovine u drugom dijelu bile veće, pa i manji postoci ne znače manju proizvodnju i trgovinu u apsolutnim vrijednostima. Bilo kako bilo, za cijelo razdoblje od 1950. do 2007. godine međunarodna trgovina je rasla 6,2% godišnje, što je gotovo dvostruko više nego u prvom razdoblju globalizacije. Ako bi se usporedba trgovine u ova dva razdoblja (1850.-1913. i 1950.-2007.) svela na „zajednički“ dolar, tada bi ovo povećanje u drugom razdoblju bilo još veće (9,8% u odnosu na 3,8%). Posljednji dio drugog razdoblja karakterističan je i po snažnom rastu direktnih stranih ulaganja. Ona su 1982. godine 5,2% svjetskog bruto domaćeg proizvoda, da bi taj udio u 2006. godini iznosio 25,3%.

Može se reći da se razvoj svijeta, osim na tehničkim i tehnološkim pronalascima temeljio i na stvaranju uvjeta za povećanje međunarodne razmjene. Jedna od posljedica sadašnje globalne gospodarske i financijske krize je smanjenje međunarodne trgovine i posljedično ukupne svjetske proizvodnje. Negativni trendovi u trgovini i proizvodnji dovode do zaštite vlastite proizvodnje, tj. protekcionizma, u prvoj fazi. Ako se negativni trendovi nastave, tada se javljaju trgovački pa i ekonomski ratovi.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com